

Bruksela, 7 listopada 2019 r.
(OR. en)

13824/19

**Międzyinstytucjonalne numery
referencyjne:**
2018/0218(COD)
2018/0216(COD)
2018/0217(COD)

**AGRI 532
AGRILEG 189
AGRIFIN 71
AGRISTR 69
AGRIORG 77
CODEC 1583
CADREFIN 363**

NOTA

Od: Prezydencja
Do: Specjalny Komitet ds. Rolnictwa / Rada

Nr dok. Kom.: 9645/18 + COR 1 + ADD 1
9634/18 + COR 1 + ADD 1
9556/18 + REV 1 (en, de, fr) + COR 1

Dotyczy: Pakiet reform WPR po roku 2020
Środowiskowe i związane z klimatem aspekty WPR – wspólna, ambitna i elastyczna zielona struktura

W ramach przygotowań do posiedzenia Rady ds. Rolnictwa i Rybołówstwa, które ma się odbyć w dniu 18 listopada 2019 r., delegacje otrzymują w załączniku opracowany przez prezydencję dokument otwierający debatę na temat „Środowiskowe i związane z klimatem aspekty WPR – wspólna, ambitna i elastyczna zielona struktura”, a także pytania służące ukierunkowaniu debaty ministrów.

Delegacje zostaną poproszone na posiedzeniu Specjalnego Komitetu ds. Rolnictwa w dniu 12 listopada 2019 r. o zatwierdzenie pytań.

**OPRACOWANY PRZEZ PREZYDENCJĘ DOKUMENT OTWIERAJĄCY DEBATĘ
NA TEMAT „ŚRODOWISKOWE I ZWIĄZANE Z KLIMATEM ASPEKTY WPR –
WSPÓLNA, AMBITNA I ELASTYCZNA ZIELONA STRUKTURA”**

Na posiedzeniu Rady ds. Rolnictwa i Rybołówstwa, które odbyło się w dniu 15 lipca 2019 r., ministrowie wymienili poglądy na temat środowiskowych i klimatycznych aspektów wspólnej polityki rolnej (WPR) po 2020 r. Przed tym posiedzeniem prezydencja opracowała dokument otwierający debatę (dok. 10622/19) i zwróciła się do ministrów o przedstawienie poglądów na temat najważniejszych elementów wniosku Komisji oraz o zastanowienie się nad ewentualnymi usprawnieniami, które są potrzebne do osiągnięcia pożądanego wyższego poziomu ambicji w zakresie środowiska i klimatu.

Wiele delegacji wyraziło poparcie – choć w różnym stopniu – dla wyższego poziomu ambicji przyszłej WPR w zakresie środowiska i klimatu w porównaniu z obecnym. Delegacje podkreśliły również, że ważne jest: (i) zapewnienie odpowiednich środków finansowych na wspieranie bardziej rygorystycznych warunków środowiskowych, (ii) zmniejszenie obciążenia administracyjnego zarówno rolników, jak i organów, w tym w zakresie kontroli warunkowości, oraz (iii) umożliwienie państwom członkowskim uwzględnienia ich lokalnych potrzeb we wdrażaniu wymogów, co zapewni większą elastyczność oraz uproszczenie i większą zrozumiałość przepisów.

Wielu ministrów wspomniało również o potrzebie dalszych prac technicznych, a Rada zaleciła Specjalnemu Komitetowi ds. Rolnictwa (SCA) kontynuowanie dyskusji z myślą o dalszym opracowywaniu propozycji dotyczących tego tematu. Na jesieni prace techniczne kontynuowano także na forum Grupy Roboczej ds. Horyzontalnych Kwestii Rolnych.

1. Dotychczasowe osiągnięcia w zakresie podwyższenia poziomu ambicji WPR w kwestiach ochrony środowiska i klimatu

Warunkowość (art. 11–12 i załącznik III do rozporządzenia o planach strategicznych) stanowi wspólny unijny punkt odniesienia z punktu widzenia środowiska i klimatu w celu otrzymania wsparcia. We wniosku Komisji włączono wiele istniejących wymogów w zakresie zazieleniania i zasady wzajemnej zgodności w nową zwiększoną warunkowość, która będzie stanowić podstawę do otrzymywania płatności w ramach planu strategicznego WPR.

Ta zwiększona warunkowość zostanie przełożona przez państwa członkowskie na normy krajowe z uwzględnieniem ich specyfiki i potrzeb. Prace przeprowadzone przez kolejne prezydencje (austriacką, rumuńską, fińską) miały na celu wyjaśnienie wymogów warunkowości i zapewnienie niezbędnej elastyczności w celu uwzględnienia różnych lokalnych warunków i okoliczności w całej Europie.

Ważne jest, aby warunkowość jako punkt odniesienia obejmowała możliwie jak największą część gruntów rolnych w UE. Ważne jest jednak również znalezienie równowagi między obciążeniem administracyjnym związanym z kontrolą warunkowości a wpływem **małych gospodarstw rolnych** na środowisko. W związku z tym, jeżeli chodzi o małe gospodarstwa rolne, wydaje się uzasadnione uproszczenie systemu kontroli i wprowadzenie pewnych wyjątków od kar związanych z warunkowością.

Zdaniem prezydencji projekt tekstu, który jest omawiany pod kątem warunkowości z nowymi elementami norm dobrej kultury rolnej zgodnej z ochroną środowiska (GAEC) i wymogów podstawowych w zakresie zarządzania (SMR), osiąga wyższy poziom ochrony środowiska i klimatu niż obecny poziom bazowy. Jednocześnie zapewnia on równe warunki działania wraz z zagwarantowaniem państwom członkowskim elastyczności niezbędnej do dostosowania norm i wymogów do lokalnych sytuacji i potrzeb.

W celu uproszczenia państwa członkowskie otrzymałyby niezbędną swobodę we wdrażaniu **kontroli i kar w odniesieniu do warunkowości (art. 84–87 rozporządzenia horyzontalnego)**. W przypadku niezgodności sankcje byłyby bardziej proporcjonalne w odniesieniu do skutków dla osiągnięcia celu danej normy lub danego wymogu.

Prezydencja pracowała również nad dalszymi zmianami i konsolidacją projektów aktów prawnych dotyczących WPR, w szczególności w odniesieniu do następujących elementów, które są istotne dla zarządzania planami strategicznymi państw członkowskich i dla osiągnięcia celów środowiskowych i klimatycznych:

- **kwifikowalność gruntów (art. 4 lit. c) rozporządzenia o planach strategicznych):** prezydencja zaproponowała zmiany zasad kwalifikowania gruntów do płatności bezpośrednich w celu zapewnienia, by zasady te nie wpływały negatywnie na poziom ambicji przyszłej WPR w zakresie środowiska. Takie podejście pozwala uniknąć sytuacji, w której rolnicy tracą wsparcie z powodu zaostrzonych wymogów dotyczących warunkowości, i zachęca ich do angażowania się w ekoprogramy, co wpłynie na zwiększenie ich wkładu w osiągnięciu celów środowiskowych i klimatycznych;
- **elastyczność finansowa (art. 88 i 89 rozporządzenia o planach strategicznych):** propozycje sformułowań przedstawione przez prezydencję zmniejszyłyby w znacznym stopniu ryzyko utraty funduszy w przypadku, gdy wykorzystanie niektórych rodzajów interwencji, w szczególności ekoprogramów, jest niższe niż oczekiwano. W ramach pewnych ograniczeń uzasadnionych przez państwa członkowskie w ich planach strategicznych elastyczność pozwoliłaby również na przenoszenie środków na przykład do ekoprogramów z innych interwencji w formie płatności bezpośrednich, jeżeli poziom wykorzystania ekoprogramów byłby wyższy niż oczekiwano. Zapewniłoby to dalszą atrakcyjność ekoprogramów oraz odpowiednie finansowanie wartościowych projektów, nawet jeśli wykorzystanie byłoby inne niż pierwotnie planowano, stanowi to jednak pewne ryzyko, biorąc pod uwagę, że ekoprogramy są nowymi instrumentami i brak jest wcześniejszych doświadczeń co do ich planowania i realizacji.

Prezydencja omówiła również szczegółowo wniosek ustawodawczy w odniesieniu do kilku **rodzajów interwencji przyczyniających się do realizacji celów środowiskowych i klimatycznych**. Dopracowano w szczególności brzmienie art. 28 (ekoprogramy), art. 65 (zobowiązania w dziedzinie zarządzania), art. 66 (obszar z ograniczeniami naturalnymi), art. 67 (niektóre obowiązkowe wymogi) i nieprodukcyjnych elementów w art. 68 (inwestycje), a teksty cieszą się poparciem znacznej większości państw członkowskich. Jednak w odniesieniu do ekoprogramów kwestia dobrowolnego lub obowiązkowego stosowania systemu w państwach członkowskich pozostaje otwarta.

W ramach **interwencji sektorowych** omówiono udział procentowy funduszy operacyjnych w programach operacyjnych organizacji producentów przeznaczony na cele związane ze środowiskiem i klimatem, ale opinie państw członkowskich nadal się różnią.

2. Refleksje dotyczące dalszych prac

Oprócz przedstawionych powyżej elementów prawnych i wymogów, bez odpowiedzi pozostaje pytanie o wymagany w ramach planów strategicznych WPR wkład finansowy na cele środowiskowe i klimatyczne. Kwestia ta została omówiona w związku z reformą, a niektóre państwa członkowskie zaproponowały na przykład przeznaczenie konkretnej części płatności bezpośrednich na ekoprogramy; nadal istnieją jednak znaczne różnice w opiniach i preferencjach.

We wniosku Komisji uwzględniono w motywach ogólny cel polegający na osiągnięciu 40% wydatków związanych z klimatem w ramach WPR a w art. 87a przewidziano metodę monitorowania tych wydatków. Wniosek mówi również o przeznaczeniu konkretniejszego odsetka (30%) środków z budżetu Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) na cele związane ze środowiskiem i klimatem. W przypadku interwencji w ramach filaru I zaproponowano minimalny udział wydatków (20%) z funduszy operacyjnych organizacji producentów w odniesieniu do owoców i warzyw.

Ze względu na to, że plan strategiczny WPR powinien stanowić spójną całość, obejmując interwencje w ramach obu filarów, prezydencja pragnie zasugerować wprowadzenie **jednej wspólnej wartości procentowej** obejmującej cały plan strategiczny WPR, mającej zastosowanie w równym stopniu do wszystkich państw członkowskich i przeznaczonej na cele związane ze środowiskiem i klimatem. Alternatywnie można to również wyrazić jako **ustaloną kwotę** finansowania przeznaczoną na te cele przez każde państwo członkowskie w ramach całego planu strategicznego WPR. Innymi słowy, istniałaby jedna wspólna wartość procentowa lub ustalona kwota finansowania obejmująca oba filary, a **dane państwo członkowskie mogłoby dokonać wyboru jednej lub większej liczby interwencji w ramach I lub II filaru, lub obydwóch filarów, co przyczyniłoby się do osiągnięcia tej wartości procentowej lub kwoty**. Oznaczałoby to, że państwa członkowskie mogłyby wybierać te interwencje, które najlepiej im odpowiadają w świetle ich warunków lokalnych, i nie byłyby zmuszone do ich wybierania z określonego filaru, co zapewniłoby większą elastyczność w opracowywaniu planu strategicznego WPR.

Zatem zamiast przeznaczenia 30% filaru II na cele związane ze środowiskiem i klimatem prezydencja proponuje, by **państwa członkowskie przeznaczyły na te cele pewien udział z ich ogólnej puli środków przeznaczonych na WPR (filar I i filar II)**.

Prezydencja uważa, że wraz z obowiązkiem zwiększenia ambicji przy opracowywaniu planów strategicznych WPR zgodnie z art. 92, jedna wspólna wartość procentowa lub ustalona kwota stanowiłaby dobry sposób na wyeksponowanie wydatków związanych z ochroną środowiska i klimatu, osiągnięcie wyższego poziomu ambicji w zakresie ochrony środowiska i klimatu w porównaniu z obecną sytuacją oraz zapewnienie wspólnego charakteru zielonej struktury WPR. Jednocześnie jedna wspólna wartość procentowa lub ustalona kwota umożliwiłaby państwom członkowskim elastyczność co do wyboru czy wykorzystać większą liczbę interwencji w ramach filaru I lub II w zależności od okoliczności, pod warunkiem osiągnięcia wymaganej wartości procentowej lub kwoty.

Wspólna wartość procentowa zastąpiłaby proponowany cel na poziomie 30% i mogłaby zostać **ustalona później, po podjęciu decyzji w sprawie WRF**, na poziomie, który umożliwiłby osiągnięcie wyższego poziomu ambicji w zakresie ochrony środowiska i klimatu niż w przypadku obecnej WPR. Cel dotyczący programów operacyjnych na rzecz owoców i warzyw zostanie utrzymany, a jego udział procentowy wymaga dalszych dyskusji.

Interwencje przyczyniające się do jednej wspólnej wartości procentowej lub ustalonej kwoty

Prezydencja określiła wstępny wykaz rodzajów interwencji, które można rozważyć w celu osiągnięcia jednej wspólnej wartości procentowej lub ustalonej kwoty (należy określić w tekście prawnym):

- systemy na rzecz klimatu i środowiska (ekoprogramy) (art. 28 rozporządzenia o planach strategicznych);
- zobowiązania środowiskowe i klimatyczne w dziedzinie zarządzania w ramach filaru II (art. 65 rozporządzenia o planach strategicznych);
- pewna wartość procentowa finansowania rekompensująca ograniczenia naturalne lub inne ograniczenia specyficzne dla obszaru (art. 66 i 67 rozporządzenia o planach strategicznych);

- inwestycje powiązane z celami w zakresie środowiska i klimatu (art. 68 rozporządzenia o planach strategicznych);
- niektóre interwencje związane z celami w zakresie środowiska i klimatu w ramach rodzajów interwencji w niektórych sektorach;
- usługi doradcze związane z celami w zakresie środowiska i klimatu (art. 13 rozporządzenia o planach strategicznych);
- przekazywanie wiedzy i współpraca powiązane z celami w zakresie środowiska i klimatu (art. 71–72 rozporządzenia o planach strategicznych).

Prezydencja proponuje również, by dodać do rozporządzenia o planach strategicznych WPR szczegółowe przepisy dotyczące działań następczych w odniesieniu do ustalonej wartości procentowej / kwoty. Przepisy te powinny uwzględniać wieloletni charakter zobowiązań w ramach II filaru. W związku z tym logiczne wydaje się monitorowanie osiągnięcia celu przez kilka lat i ustanowienie mechanizmu zapewniającego osiągnięcie wymaganej wartości procentowej/kwoty w okresie planowania WPR.

W świetle powyższego ministrowie będą proszeni o ustosunkowanie się na posiedzeniu Rady ds. Rolnictwa i Rybołówstwa w dniu 18 listopada do następujących **pytań**:

- Czy państwa członkowskie zgadzają się z propozycją przeznaczenia na cele środowiskowe i klimatyczne jednej wspólnej części środków obejmującej oba filary?
- Czy przedstawiony wyżej pakiet środków stanowiłby wystarczająco solidne, ale elastyczne ramy umożliwiające zwiększenie ambicji przyszłej WPR w zakresie ochrony środowiska i klimatu?